

4. Антикризовий менеджмент: методичні вказівки. Луцький НТУ, 2022.
Абрамова І. О. [Електронний ресурс].
[URL:https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/16132](https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/16132)
5. Антикризовий менеджмент як складова безпеки бізнесу. Центральноукраїнський інститут розвитку людини Університету «Україна», 2024. Хібовська А., Терентьєва О.. [Електронний ресурс]. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/d02fd6ec-c943-491d-93a7-5cde3858fd2b>

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО СТІЙКОГО ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО БІЗНЕСУ ЧЕРЕЗ ЕФЕКТИВНЕ ЛІДЕРСТВО

**Циганкова Є.О.,
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

В умовах глобалізації, динамічного розвитку ринкових відносин, посилення конкуренції та зростання невизначеності зовнішнього середовища питання забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності бізнесу набувають особливої актуальності. Сучасні підприємства функціонують у середовищі жорсткої конкуренції, де ефективність діяльності визначається не лише наявністю фінансових ресурсів або інноваційних технологій, а й високим рівнем управлінської компетентності, здатністю швидко адаптуватися до змін, приймати стратегічно обґрунтовані рішення та передбачати ризики.

За результатами досліджень McKinsey Global Survey та Harvard Business Review, компанії, які успішно інтегрували нові формати роботи, характеризуються сильною культурою довіри, прозорою комунікацією, високим рівнем автономії команд та здатністю до самостійного прийняття рішень. Водночас відсутність цілеспрямованого лідерського підходу до управління змінами призводить до зниження командної синергії, втрати лояльності

персоналу та ослаблення організаційної стійкості [1]. Таким чином, у сучасних умовах ефективне лідерство стає ключовим чинником забезпечення фінансової стабільності, інноваційного розвитку та конкурентоспроможності підприємства на національному і глобальному ринках.

Одним із центральних чинників стабільності та успішності підприємства є здатність керівника формувати стратегічне бачення розвитку організації, організовувати командну роботу, мотивувати персонал на досягнення спільних цілей та забезпечувати сприятливі умови для розвитку корпоративної культури. Ефективне лідерство включає не лише сукупність управлінських навичок і компетенцій, а й стратегічний стиль керівництва, що дозволяє забезпечити високий рівень продуктивності, командної взаємодії та психологічного комфорту працівників [2].

Життєвий цикл підприємства відображає зміну домінуючого стилю лідерства залежно від стадії його розвитку. На початкових етапах формування та росту підприємства лідер орієнтується на вихід на ринок, організацію виробництва та продаж продукції, а мотивація персоналу забезпечується через довіру до керівника та обіцянку участі у розвитку організації. Із збільшенням масштабів діяльності виникає потреба у сильному керівникові для впровадження ефективних управлінських практик, організації контролю та забезпечення якості продукції чи послуг. На етапі зростання стиль управління може змінюватися від демократичного до авторитарного, а на подальших стадіях переважає авторитарний стиль, спрямований на утвердження підприємства на ринку та формування стійкої корпоративної культури. При цьому недоліки авторитарного управління, такі як бюрократія, консерватизм та відсутність інновацій, можуть призводити до кризових явищ, що вимагають трансформації стилю лідерства у більш демократичний і адаптований до нових умов [3].

Сучасні економічні та технологічні трансформації, зумовлені цифровізацією, глобалізацією та поширенням гібридних моделей роботи, висувають підвищені вимоги до компетентності керівників. До ключових компетенцій належать: здатність до стратегічного планування, ефективної

комунікації, мотивації персоналу, організації прозорих процесів та управління знаннями, а також створення умов для розвитку автономних та високопродуктивних команд. Недостатнє володіння цими компетенціями може призводити до зниження ефективності діяльності, ослаблення командної взаємодії та втрати конкурентних переваг.

Формування конкурентоспроможного та фінансово стійкого бізнесу вимагає системного підходу до розвитку лідерських компетенцій на всіх рівнях управління. Це передбачає не лише вдосконалення стратегічного мислення та планування, а й створення умов для професійного розвитку персоналу, підтримки корпоративної культури, впровадження інноваційних управлінських практик і механізмів адаптації до змін зовнішнього середовища.

Таким чином, актуальність теми дослідження визначається необхідністю розробки ефективних управлінських підходів, які забезпечують економічну доцільність, розвиток людського потенціалу та стійке функціонування підприємства в умовах мінливої ринкової кон'юнктури. Об'єктом дослідження виступають процеси управління підприємством у контексті його фінансової стабільності та конкурентоспроможності, а предметом - роль ефективного лідерства у формуванні фінансово стійкого та конкурентоспроможного бізнесу.

Узагальнюючи, дослідження процесів формування фінансово стійкого та конкурентоспроможного бізнесу через ефективне лідерство є своєчасним та має вагоме теоретичне і практичне значення. Результати такого дослідження дозволяють визначити оптимальні стратегії управління, підвищити ефективність організаційних процесів, забезпечити довгострокову фінансову стабільність та зміцнити конкурентні позиції підприємств на національному та міжнародному рівні.

Список використаних джерел

1. Прохоренко, О. В., Волков, О. О. *Визначення узгодженості лідерства з організаційною культурою в умовах масштабування бізнесу. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», 2024, С. 5*

URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16887342>

2. Гура, Т., Ігнатюк, О., Резнік, С. *Особливості структурного підходу при формуванні управлінського ефективного лідерства. Теоретичні та прикладні аспекти дослідження феноменів лідерства, управління та розвитку соціального об'єкту*, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», 2024, с. 85

URL: <https://doi.org/10.20998/2078-7782.2024.3.06>

3. Томах, В., Дорошенко, Т., Тимошенко, Ю. *Стилі лідерства та їх вплив на управління підприємство*, 2025, С. 5-6

URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-149>

**Науковий керівник – Табацкова Г. В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет**

СИЛА ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МЕНЕДЖЕРА У ВІДНОВЛЕННІ БІЗНЕСУ ПІСЛЯ КРИЗИ

**Циганкова Є.О.,
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

Справжня сила лідера проявляється не тоді, коли все йде за планом, а у моменти найбільших випробувань. В умовах невизначеності, ризиків і загроз саме від керівника залежить, чи зможе команда зберегти цілісність і працездатність. Лідерські якості стають тим невидимим фундаментом, на якому тримається не лише ефективність підприємства, а й моральна стійкість колективу. Вони допомагають не піддатися паніці, вселяти впевненість у майбутнє та створювати відчуття безпеки навіть тоді, коли зовнішні обставини цього не гарантують.

Для українських підприємств це питання набуло особливої ваги під час війни. Бізнес змушений працювати в умовах постійної загрози, адаптуючись до нової реальності. Психологічний стан працівників безпосередньо впливає на результативність діяльності, а тому вміння менеджера бути лідером — це не лише перевага, а життєва необхідність. У кризових ситуаціях саме сила